

Тенденції сьогодення на ринку юрпослуг

Вячеслав КУЗЬМУК,
адвокат, керуючий партнер
ТОВ «Юридичний радник»

Головною тенденцією сучасного стану ринку юридичних послуг в Україні є пошук учасниками ринку «формули успіху» в непростих економічних та геополітичних умовах. Ринок юридичних послуг у нас дуже динамічний, умови ведення юридичного бізнесу постійно змінюються, і це все вимагає від його учасників бути конкурентоздатними.

Хочу зосередити вашу увагу лише на основних тенденціях сьогодення на ринку юридичних послуг.

Успішні практики

Здебільшого учасники ринку юридичних послуг вказують, що основними практиками та юридичними послугами за останні 2013-2014 рр. є судова практика, враховуючи реструктуризацію зобов'язань (банкрутство), захист прав власності, зокрема прав на об'єкти інтелектуальної власності, податкові спори; кримінальна практика та захист прав у кримінальному провадженні.

Дещо з джерел відкритої статистики. Аналіз динаміки ринку таких послуг цікаво робити згідно з оглядом статистичних даних, викладених на офіційному веб-сайті «Судова влада України».

За даними офіційного веб-сайту «Судова влада України», динаміка судових справ (адміністративне, кримінальне, цивільне судочинство та справи про адміністративні правопорушення, які надійшли до місцевих загальних судів у 2014 р. знизилася на 18,3% порівняно з 2013 р. Зазначу, що таке зменшення обумовлено тим, що фактично правосуддя не відправлялося минулого року в АР Крим та

м. Севастополі та значно впало у Донецькій та Луганській областях (таблиця 1.1 Надходження справ і матеріалів до місцевих загальних судів).

В адміністративному судочинстві так само наявне падіння кількості звернень та розгляду справ на 14% порівняно з 2013 р. Понад 60% адміністративних справ утворюють справи у спорах з податковими органами та 23,35% – справи з реалізації публічної політики у сфері захисту соціальних прав населення.

Суттєво зменшився розгляд місцевими загальними судами кримінальних справ. Так у 2014 р. у провадженні судів було на 79,15% менше кримінальних справ, ніж у 2013 р.

У господарському судочинстві, навпаки, – відбувається невеликий приріст розгляду справ місцевими господарськими судами у 2014 р. на 1,41% порівняно з показниками у 2013 р. Цікаво, що приріст відбувся завдяки збільшенню розгляду справ про банкрутство на 26,65 % порівняно з 2013 р. та збільшенням спорів у справах із захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності на 34,38% порівняно з 2013 р.

Отже, з огляду на судову статистику, можна зробити висновок, що попит на судову практику або судовий

захист за кількістю відкритих судових проваджень у 2014 р. зменшується.

Ймовірно, що це пов'язано зі зменшенням кількості потенційних клієнтів, відсутністю підстав для судового захисту. А можливо у нас в Україні нарешті запрацював інститут медіації та досудового вирішення спорів. А, можливо, у нас ще немає довіри до судів, де обрання способу захисту порушених прав шляхом звернення до суду є питанням ефективності судової системи.

Щодо кримінальних проваджень, взагалі факторів значного зменшення може бути безліч. Можливо, у нас криміногенна ситуація поліпшилася, а можливо, правоохоронні органи працюють погано, а може, нарешті запрацював інститут примирення та визнання винуватості у кримінальному процесі.

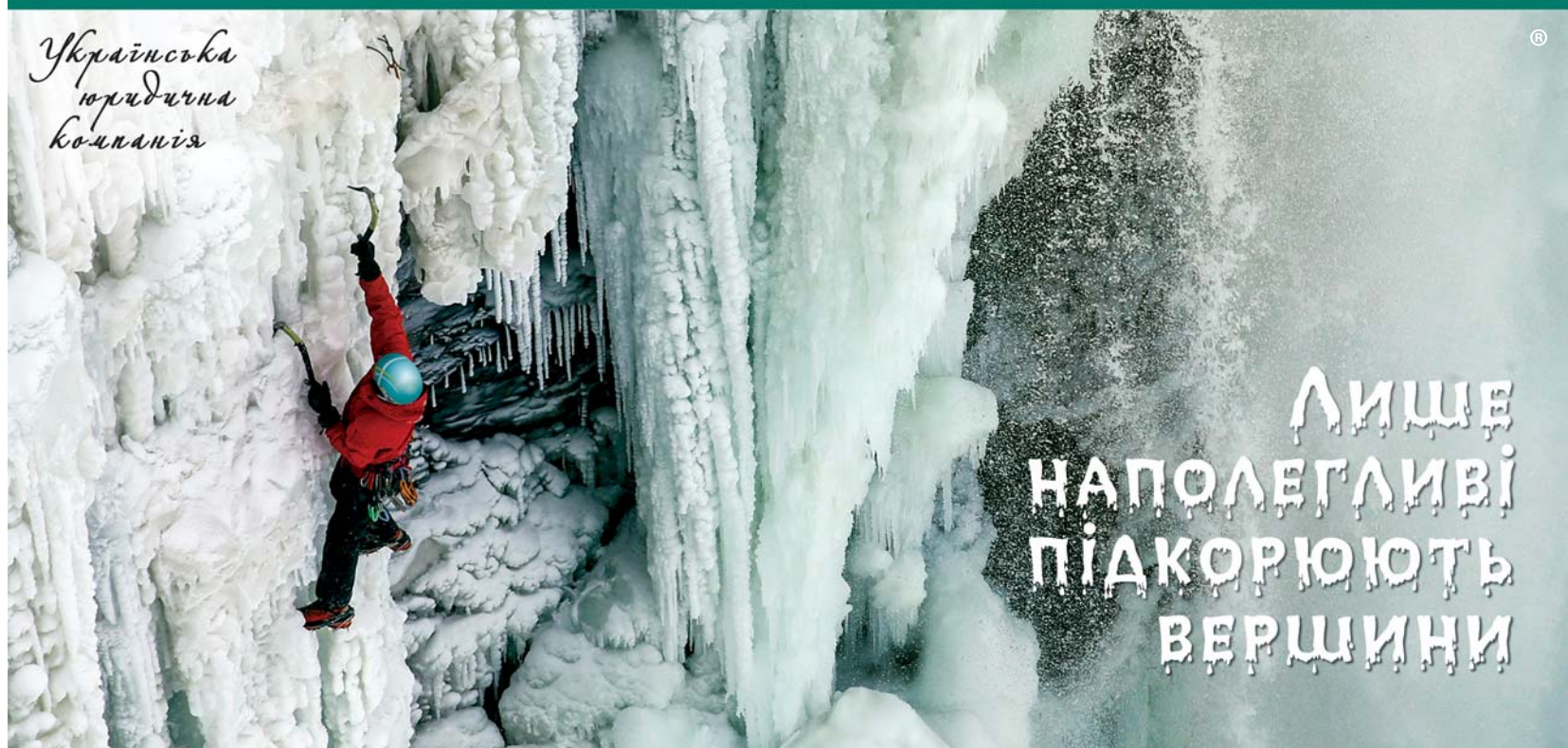
Отже, у судовій практиці наявна тенденція збільшення застосування медіації та досудового врегулювання спорів та примирення сторін на тлі зменшення попиту на такі послуги від клієнтів.

Плюс один учасник

Цікава новина для тих, хто ще не знає або не звернув уваги на такі новини. Новим-старим учасником

ЮР Юридичний Радник®

10 років

+38 (044) 425-44-45

info@legal.kiev.ua

www.legal.kiev.ua

ринку юридичних послуг коштом держави є система БПД (система безоплатної правової допомоги).

З липня 2015 р. адвокати БПД, окрім послуг у кримінальному процесі, будуть надавати послуги громадянам також у цивільному та адміністративному процесі. Бюджет (кошторис) системи БПД у 2015 р. збільшиться з 78,8 млн грн до астрономічних 269,6 млн грн.

У зв'язку з запровадженням системи БПД для захисту прав громадян у цивільному та адміністративному процесі, будуть звужуватися можливості учасників ринку, які надають платні послуги у цих галузях, щодо залучення клієнтів та надання таких послуг.

Як зазначають у самій системі БПД, такі процеси є стимулюванням конкуренції за замовлення, що у кінцевому підсумку має призвести до підвищення загальної якості правових послуг. Зокрема, очевидно, що у кримінальному процесі система БПД витісняє з ринку «рішаль» і сприяє таким чином подоланню корупції в системі кримінальної юстиції.

Монополія на представництво в суді

Багато думок та міркувань щодо майбутньої монополії адвокатури на представництво у судових процесах.

По-перше, для противників та скептиків цієї можливої новації зазначають, що це не монополія на всі юридичні послуги, а лише на судову практику.

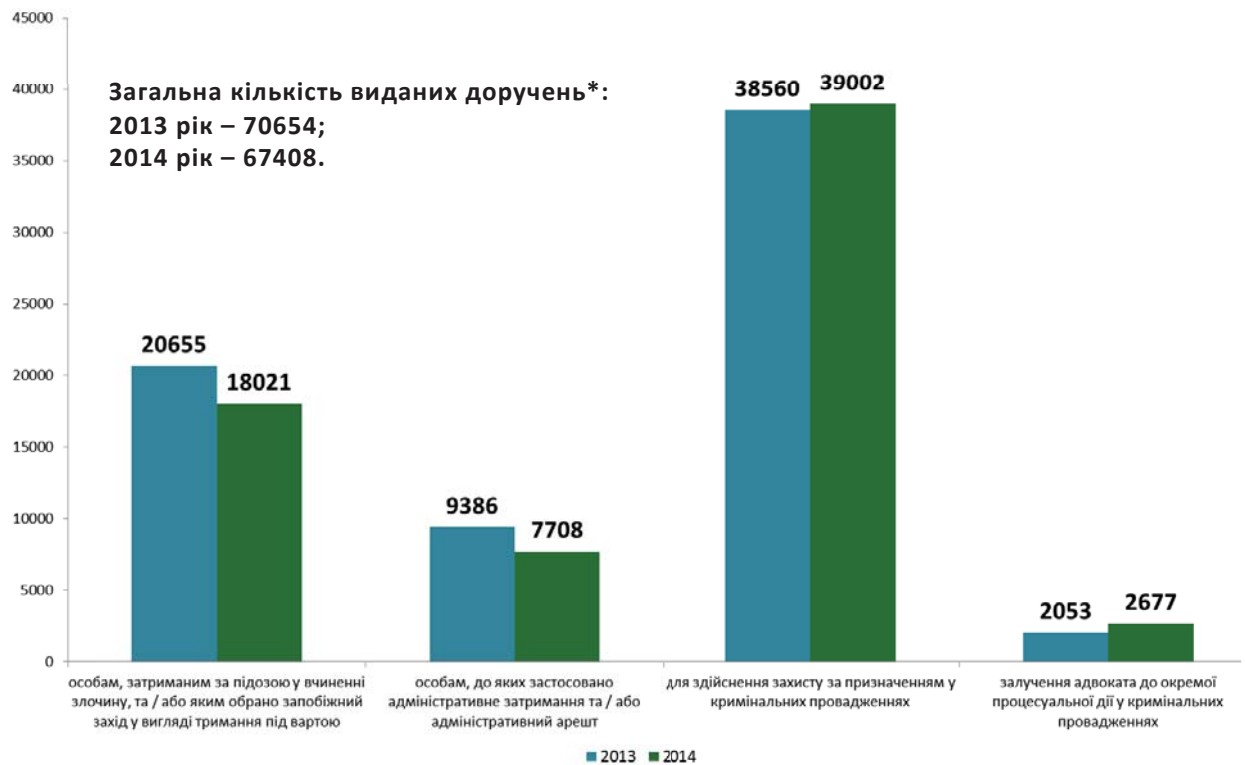
По-друге, якщо казати про етапи розвитку ринку юридичних послуг в Україні, то ми поступово відійшли від стану ринку, на якому існувала олігополія. З часом збільшення кількості юристів та створення нових, амбітних юридичних фірм та адвокатських об'єднань все-таки призвели до того, що юридичний ринок України відійшов від стану олігополії та став поліполією з наявністю різних за розміром та якістю учасників ринку юридичних послуг, які задовольняють попит та потреби будь-яких категорій клієнтів.

Можливо, поворот до монополії адвокатури на представництво у судових процесах зменшить хаотичність учасників ринку в судовій практиці, вплине на якість послуг та приведе до застосування єдиних стандартів надання таких послуг, зменшить фактор корупційності та вирішення питань непрофесійними учасниками ринку. Зазначу, що я описую лише тенденції сьогоденного стану юридичного ринку. Дискусія щодо монополії на представництво в суді потребує більшого формату та часу на обговорення, ніж ця стаття.

Конференсбізнес

Проведення учасниками ринку юридичних послуг різних заходів (форумів, конференцій, круглих столів, семінарів, майстер-класів, практикумів) є характерною ознакою сьогодення. Це непогана спроба об'єднати надання юридичних послуг публічним методом з PR-ом. Мені особисто

Кількість виданих доручень для надання БВПД у 2013 – 2014 рр.

* без врахування даних по АРК та м. Севастополь.

З урахуванням цих даних кількість виданих центрами доручень становить: у 2013 році - 76878, у 2014 році - 68837.

Джерело: Координаційний центр з надання правової допомоги

Основні практики та юрпослуги 2013-2014 років

кримінальна практика та захист прав у кримінальному провадженні

реструктуризація зобов'язань (банкрутство)

захист прав власності

податкові спори

подобається, що наш юридичний бізнес, напевно, один із лідерів України з конференсбізнесу, крім того, не треба забувати, що такі заходи дають змогу публічно обговорювати проблеми щодо правозастосування законодавства та реформування нашої галузі. Такі відкриті підходи є демократичними та сучасними.

Громадська та політична діяльність

Хочу також відзначити високу активність адвокатів та юристів у громадській та законотворчій діяльності нашої країни. Дуже приємно, що на

«громадському фронті» дуже активно працюють Асоціація адвокатів України (ААУ) та Асоціація правників України (АПУ), до того ж перша асоціація за останні два роки набула великої популярності серед адвокатського середовища, а друга активно приєдналася до процесів захисту прав адвокатів та залучення правників до адвокатури.

Дуже приємно зазначити, що багато адвокатів та юристів зараз представлені в органах державної влади на значних посадах. Хочу наголосити також на тому, що на відміну від попередніх «варягів» з юридичного

бізнесу до державного сектору, тепер наші колеги реально співпрацюють з юридичною громадськістю, регулярно беруть участь у заходах юридичного бізнесу, виступають з доповідями та мають час та можливість для обміну думками з приводу реформ та змін законодавства.

Отже, юридичний ринок в Україні є найактивнішим, діловим, сучасним та демократичним. На жаль, так виходить, що ми розвиваємося у період великих потрясінь та змін, але такі процеси є й соціальним покликанням адвокатів та юристів для розбудови нашої держави.